

Programstöd för lärare

UF-företagande

Teknikprogrammet

ung
företagsamhet

A Member of JA Worldwide

Introduktion

Genom processutbildningen UF-företagande startar, driver och avvecklar eleverna ett företag under ett skolår där de säljer en vara eller tjänst och tjänar riktiga pengar.

UF-företagande ger både lärare och elever möjlighet att utveckla de entreprenöriella förmågor och kunskaper som efterfrågas i gymnasieskolans läroplan och i arbetslivet. Forskning visar att de personer som drivit UF-företag på gymnasiet oftare startar eget företag, tjänar bättre och har lägre arbetslöshet än andra. Bland kvinnliga UF-företagare är det hela 80 procent större sannolikhet att de startar aktiebolag senare i livet än de som inte drivit UF-företag.¹

Forskning visar också att den som driver UF-företag även utvecklar sitt självförtroende och förmågor som samarbete, muntlig kommunikation, planering och ansvarstagande.²

Det här materialet ger exempel på hur du som UF-lärare kan arbeta med UF-företagande inom Teknikprogrammet. Längst bak i materialet finns exempel på UF-företag som drivits inom UF-företagande inom Teknikprogrammet. Materialet är ett komplement till Ung Företagsamhets lärarhandledning och läromedlet *Mitt UF-företag - Entreprenörskap på riktigt* som går att köpa på nok.se. Vårt digitala läromedel heter *Digilär Entreprenörskap för gymnasiet*.

Som UF-lärare hittar du nästan allt du behöver på ungforetagsamhet.se. Där registrerar du dig för att sedan logga in på Mina sidor. Förutom all information om dina UF-elever, hittar du en mängd digitala utbildning-

”

Det som verkligen utmanat vårt tekniska kunnande är bygget av databasen och behovet av att få tjänsten så enkel och användarvänlig som möjligt.

Anti-klotter UF

ar som till exempel vår grundutbildning för blivande UF-lärare eller vår ekonomiutbildning Smart företagande. Där hittar du även alla utbildningar, podcasts, filmer och andra verktyg som även dina elever når via sina sidor. Många UF-lärare uppskattar de konferenser, utbildningar och mässor som vi på Ung Företagsamhet anordnar eftersom de ger dig och dina elever ett ovärderligt nätverk. Flera av våra samarbetspartners erbjuder även dig och dina elever kostnadsfria företagspaket eller information som ska göra det lättare att komma igång med UF-företagandet.

Scanna QR-koden för att logga in på ungforetagsamhet.se redan idag och ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

¹ Effekter av utbildning i entreprenörskap - en långtidsstudie av UF alumners arbetsmarknadspotential och företagande, 2013 av docent Karl Wennberg vid Stockholm School of Economics och Niklas Elert på Ratio, Övning ger färdighet - En långtidsuppföljning av UF-företagares entreprenöriella karriärer i Sverige 1990-2007, 2011, Karl Wennberg, <https://ungforetagsamhet.se/om-oss/var-utbildning-ger-resultat>

² What and How Students Perceive They Learn When Doing Mini-Companies in Upper Secondary School, Steven Hunter Lindqvist, Karlstad Universitet.

Arbetsmarknad och entreprenörskap i skolan

Den svenska arbetsmarknaden genomgår sedan ett antal år tillbaka stora omstruktureringar och reformer. Anställningsformer förändras, nya yrken uppstår och gamla yrken omformas. Oavsett vilken utbildning dagens unga väljer kommer de möta en arbetsmarknad i ständig förändring. Det innebär att arbetstagaren behöver vara flexibel, kreativ och självständig. Kontakter och nätverk är en viktig väg till jobb.

Positiv attityd till företagande bland unga

Enligt Entreprenörskapsbarometern³ kan 47 procent av Sveriges befolkning i arbetsför ålder tänka sig att bli företagare. Ändå är det bara nio procent som är företagare. En förklaring till skillnaden kan vara kunskapen om företagande och kännedomen om var man ska vända sig för att få mer information.

Undersökningen visar att unga (18–30 år) kan tänka sig att bli företagare i betydligt större utsträckning än medelålders och äldre. Samtidigt är det unga som har sämst kännedom om vad som krävs för att starta företag. Därför finns Ung Företagsamhet och UF-företagande.

Arbetsmarknad efter Teknikprogrammet

Teknikutveckling handlar lika mycket om att utveckla nya innovationer som att lösa samhällsliga utmaningar för att säkra ekonomisk tillväxt och ett hållbart samhälle. EU:s nya ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020 visar på vikten av teknisk innovation.

Horizon 2020 fokuserar på att förvandla vetenskapliga genombrott till innovativa produkter och tjänster som

kan leda till affärsmöjligheter och förändra människors liv till det bättre.⁴ För att man ska kunna ta itu med de stora samhällsliga utmaningar som identifierats i Europa 2020 krävs stora investeringar i forskning och innovation för att utveckla och distribuera nya och banbrytande lösningar av tillräcklig storlek och omfattning. Dessa utmaningar innebär också stora ekonomiska möjligheter för innovativa företag och bidrar därmed till EU:s konkurrenskraft och sysselsättning.⁵

Entreprenörskap i skolan

I läroplanen för gymnasieskolan står att Skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilket ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning.⁶ Genom UF-företagande får eleverna, oavsett gymnasieprogram, kunskaper i just detta.

Entreprenörskap på Teknikprogrammet

Läroplanen är tydlig med att det är kunskaper om hela processen kring teknikutveckling som är viktig, från behovsanalysen till färdig produkt och slutligen återvinning av förbrukad produkt. Examensmålen för Teknikprogrammet anger att utbildningen dessutom ska ge eleverna möjlighet att arbeta i kreativa och problemlösande former i samband med andra och gärna tvärvetenskapligt.

Utbildningen ska också uppmuntra att arbeta i projekt då teknikutveckling ofta sker i projektarbetsform. ”Entreprenörskap och företagande är delar i processer där teknik utvecklas och ska därför ingå i utbildningen.” Gymnasieskolans läroplan 2011 (rev 2017)

³ Entreprenörskapsbarometern 2016. Tillväxtverket. Stockholm nov 2017.

⁴ www.vinnova.se/m/horisont-2020 (Hämtad 2018-06-20)

⁵ Europeiska kommissionen, 2011/0402 (CNS)

⁶ Gymnasieskolans läroplan (reviderad 2017), Skolans värdegrund och uppgifter, Kap 1

Året som UF-företagare

Del 1: Inför ditt UF-år

Affärsidé

Team

Hitta
rådgivare

Registrera
UF-företaget*

Riskkapital

Del 2: Starta

Marknads-
undersökning

Affärsplan*

Bankkonto

Rådgivar-
kontakt*

Fördjupnings-
område**

Inköp,
produktion

Del 3: Driva

Marknads-
föring

Rådgivar-
kontakt

Sälj*

Bokföring

Tävlingar**

Del 4: Avveckla

Årsredo-
visning*

Bolags-
stämma

Avveckla
UF-företaget

Avsluta
konton

Ladda
ner intyg

Del 5: Efter UF-året

Gå med i
UF alumni

Driv vidare

Stipendier

Bli UF-
rådgivare

*Obligatoriskt moment för alla UF-företagare.

**Arbete med fördjupningsområden är frivilligt.

Välj vad som passar ert UF-företag. Godkända obligatoriska moment ger ett intyg från Ung Företagsamhet vid UF-årets slut. Godkänt fördjupningsområde syns på intyget.

Att starta, driva och avveckla ett UF-företag

UF-företagande innebär att eleverna startar, driver och avvecklar ett företag under ett läsår. Året börjar med att de på höstterminen startar ett UF-företag genom att bilda grupper, formulerar en affärsidé, sätter en budget och undersöker om idén är attraktiv på marknaden. Sedan driver de företaget med stöd av lärare, rådgivare och medarbetare från Ung Företagsamhet.

När läsåret närmar sig sitt slut avvecklar eleverna sitt UF-företag. Fokus ligger på att eleverna själva tar ansvar för att hitta lösningar på de problem som uppstår längs vägen. Syftet med att driva ett UF-företag är att eleverna ska få kunskaper och kompetenser som efterfrågas av arbetsmarknaden men även se eget företagande som en möjlig karriärväg i framtiden.

Läs mer i lärarhandledningen till *Mitt UF-företag – Entreprenörskap på riktigt* eller ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

UF-företagande på Teknikprogrammet

UF-företagande passar utmärkt på Teknikprogrammet. Att utveckla förmågor som att analysera, utveckla, se samband och förmågan att lösa olika typ av problem är en naturlig del av utbildningen. Det är dessutom förmågor som är viktiga i elevernas framtida yrkesutövning som ingenjörer, webbutvecklare och arkitekter.

» UF-företag i kursen Entreprenörskap

Syftet är att eleverna ska få kunskaper och förmågor som kan kopplas till entreprenörskap. Eleverna kan fritt välja affärsidé och fokusera på att utveckla sina entreprenöriella förmågor. I kursen Entreprenörskap kan hela det centrala innehållet uppnås inom ramen för UF-företagande. Mer information om detta finns i Ung Företagsamhets lärarhandledning.

» UF-företag inom övriga kurser

De grundläggande kunskaperna i privatekonomi och eget företagande som ingår i kursen Samhällskunskap 1b är användbara i alla UF-företag. I Svenska 1-3 arbetar eleverna med att hålla muntliga presentationer, vilket är en annan viktig del av UF-företagandet.

» Inriktnings- och programfördjupningskurser

Här kan eleven driva UF-företag genom exempelvis Produktutveckling, Teknik, CAD, Design eller Konstruktion.

» UF-företag som gymnasiearbete

Genom att driva UF-företag som gymnasiearbete har eleverna stort utrymme att vara kreativa i valet av affärsidé.

Läs mer under rubriken Exempel på UF-företagande på Teknikprogrammet.

Se film om UF-företagande på Teknikprogrammet

Exempel på UF-företag inom Teknikprogrammet

3D Print UF

– unga företagare mitt i framtidens industriella revolution

Affärsidé: Konstruerade en 3D skrivare från en modell och designade, tillverkade och sålde olika praktiska vardagsföremål utifrån kundernas önskemål.

Inriktning: Design och produktutveckling

Genom UF-företaget fick eleverna möjlighet att visa sina kunskaper kring teknikutvecklingsprocessen och också praktisk erfarenhet av att lösa tekniska problem. De fick erfarenhet av att jobba i projektform och övning i samarbete. Eleverna arbetade aktivt med att marknadsföra sig själva och sitt företag. De ritade själva sina produkter, och fick därmed övning i programmet CAD.

De märkte att deras kunder hade låga förkunskaper men stort intresse om 3D-skrivartekniken så eleverna fick träna på att anpassa sin information till deras behov, såväl skriftligt som muntligt. Genom UF-företaget fick eleverna arbeta utifrån sina egna idéer på ett kreativt sätt som är verklighetstroget framtida arbetsmetoder inom teknikbranschen.

Förslag på kurs- och ämnesintegrering

I exemplet ovan användes kursen Entreprenörskap som huvudämne med ämnesintegrering i Teknik1, Gymnasiearbetet och Svenska 3. Men stora möjligheter finns också att koppla till kurser som CAD 1-3.

» Entreprenörskap 100 poäng

UF-företagande lämpar sig särskilt till kursen Entreprenörskap 100 poäng. Inom kursen ska eleverna ges förutsättningar att starta, driva, genomföra och utvärdera

ett projekt eller fiktivt företag samt kunskaper i företagsekonomi. Undervisningen ska stimulera elevernas lust att anta utmaningar, utveckla deras kreativitet och omsätta idéerna praktiskt. Vidare ska de ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor kommunicerar, löser problem och samarbetar samt reflektera och dra lärdom av sina erfarenheter. Allt detta täcks in med UF-företagande.

» Gymnasiearbetet

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är redo för högskolestudier med betoning på teknikutveckling, till exempel genom en skriftlig rapport. Genom att skriva en projektrapport om UF-året kunde eleverna i 3D print UF visa att de har utvecklat förmåga att analysera och förstå tekniska system. Eleverna använde kunskaper som de utvecklat i bland annat kurserna Teknik, CAD, Konstruktion och Design.

» Teknik 1, 150 poäng

Här ska eleverna jobba med teknikutvecklingsprocessens alla delar från idé till användning samt ge kunskap om entreprenörskap med utgångspunkt i innovativa och kreativa processer. Eleverna i 3D Print UF fick genom sitt UF-företag allt detta.

» Svenska 3, 100 poäng

Här ingår att jobba med muntlig framställning och att använda presentationstekniska hjälpmedel som stöd i muntlig framställning. I denna kurs har eleverna i 3D print UF jobbat med sina företagspresentationer och hur man förstärker muntliga budskap i sin marknadsföring.

Anti-klotter UF

– samhällsnytta med hjälp av den senaste tekniken

Affärsidé: Vi vill skapa en unik tjänst för att kartlägga skadegörelse i stadsmiljöer.

Inriktning: Information och mediateknik

Antiklotter UF programmerade och utvecklade en app med tjänsten att medborgare kan anmäla klotter och skadegörelse. Kundkretsen bestod av bostadsbolag, försäkringsbolag, kommuner och saneringsbolag. Eleverna fick under UF-året praktiskt tillämpa kunskaper kring hela försäljningskedjan, från teknikutveckling till användarvänlighet och försäljning.

Förslag på kurs- och ämnesintegrering

Exemplet ovan visar att UF-företagande är ett kreativt sätt för eleverna att visa att besitter de kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs i examensmålen på Teknikprogrammet.

» Gymnasiearbetet

I exemplet ovan användes Gymnasiearbetet som huvudämne men UF-företagande går även att integrera i kurserna Webbutveckling 1-3, Programmering 1-2, Dator- och kommunikationsteknik 1a, Entreprenörskap och Svenska 3.

» Webbutveckling

Webbutveckling 1-3 syftar till att eleverna ska lära sig att utveckla applikationer som är användbara och begripliga för målgruppen. Här får UF-företaget utmanas i att jobba med designen och användarvänligheten av applikationen. Den ska även fungera oberoende av val

av hårdvaruplattform och på alla digitala plattformar.

» Datorteknik

I kursen Datorteknik 1a ingår kunskaper i att installera och konfigurera applikationsprogram, något som Anti-klotter UF gör genom sin affärsidé.

» Programmering 1-3

Här ska eleverna uppvisa färdigheter i att skriva, läsa, strukturera, analysera, dokumentera och kommentera källkod i ett eller flera programmeringsspråk samt få kunskaper om traditioner och nya trender i utvecklingen av programmeringsspråk. Detta gör företaget i och med att de löser ett gammalt problem med en ny teknik som de själva programmerat.

Har du frågor eller vill veta mer om UF-företagande? Scanna QR-koden och ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

Ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet

Sedan 1980 har Ung Företagsamhet utbildat unga i entreprenörskap. Vi är en ideell och politiskt obunden organisation, som finns över hela landet. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling. Vår vision är ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet.

Var tredje elev som idag går ut gymnasiet har drivit ett UF-företag och totalt har över 560 000 gymnasieelever drivit UF-företag sedan vi grundades. Vi finns på hälften av Sveriges grundskolor där vi erbjuder elever och lärare våra läromedel, utbildningar och inspirerande möten. Vi driver även vårt nätverk UF alumni som ger unga entreprenörer, tidigare UF-företagare, personlig utveckling, drivkraft att växa och ett unikt kontaktnät.

Forskning visar att elever som drivit UF-företag har bättre möjligheter efter skoltiden; de får oftare jobb, har färre arbetslöshetsdagar och startar oftare eget företag.

Det vinner både de unga och samhället på.

Scanna QR-koden om du vill du veta mer om oss.

